

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	2
2	Onze school	3
3	Waar wij voor staan	4
4	Organisatie van het onderwijs	11
5	Hoe wij het doen	17
6	Zorg voor leerlingen	21
7	Ouders en school	24
8	Sponsoring door bedrijven	30
9	Ons schoolklimaat	31
10	Schooltijden, vakantie en opvang	36
11	Aandacht voor kwaliteit	37
12	Wetenswaardigheden	41

1 Voorwoord

Deze schoolgids is bedoeld voor de ouders van onze (toekomstige) leerlingen en andere belangstellenden. U vindt informatie over de uitgangspunten, de organisatie, de inrichting van ons onderwijs en vanzelfsprekend over de zorg voor onze leerlingen. Daarnaast wordt ook allerlei praktische informatie beschreven.

Zoals u in deze schoolgids kunt lezen, werkt het team van De Bodde aan de toekomst van de school maar bovenal aan de toekomst van uw zoon/dochter. We willen dat graag goed doen en stellen ons dan ook regelmatig de vraag: doen wij de goede dingen en doen we ze ook goed?

We nodigen u als ouders/verzorgers van harte uit om, samen met ons, aan een goede toekomst van uw zoon/dochter te werken. We mogen van elkaar verwachten dat we daar ons uiterste best voor doen. Op onze school hechten we daarom waarde aan een goede relatie met u als ouder/verzorger. U bent immers voor het kind de belangrijkste persoon. De zorg voor de opvoeding wordt soms ook (deels) gedaan door een voogd of groepsleiding. Ook met hen willen wij goed contact onderhouden, in het belang van een goede ontwikkeling van uw zoon/dochter.

Naast deze schoolgids ontvangt u ook op verschillende momenten in het schooljaar een informatiebrief. Daarnaast houden we u via onze website (www.debodde.nl), per mail of via de oudercontact-app Parro op de hoogte van belangrijke schoolzaken. In deze schoolgids spreken we steeds over 'ouders'. Hiermee bedoelen wij ook andere verzorgers.

Heeft u na het lezen van deze schoolgids nog vragen, neem dan gerust contact met ons op. Wij geven u graag meer informatie en een toelichting op wat in deze gids beschreven staat. Wij kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met een vriendelijke groet namens het team,

Frouwke Ebbens	Directeur De Bodde
Gijs de Bont	Voorzitter College van Bestuur

2 Onze school

Biezonderwijs telt 9 scholen voor leerlingen van 4 tot 20 jaar. Zo'n 600 collega's zetten zich op onze scholen in voor onderwijs en begeleiding van meer dan 1900 leerlingen. Onze scholen hebben allemaal een speciaal karakter. Zo kennen we speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs (SO), voortgezet onderwijs (VO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs. We hebben ook een expertisecentrum De Kracht. Dit centrum ondersteunt onderwijspersoneel en leerlingen met behulp van trainingen, coaching, begeleiding en advies. Ook doen zij onderzoek en diagnostiek voor kinderen met leer- en ontwikkelingsproblemen.

VSO de Bodde

Grondslag:	Neutraal
Directeur:	Frouwke Ebbens
Adjunct-directeuren:	Amanda Vos Marchien Dumont Lysanne Timmermans
Senior gedragswetenschapper:	Saskia Timmermans
Schoolmaatschappelijke deskundige:	René Vrins
KC:	Eva Schoonderwoerd, Aschwin Versteijnen, Linda van Esch Carla de Win en Marscha Janssen
Administratie:	

Brinnummer 01FX	Aantal leerlingen VSO $\pm$ 200 (17 groepen) Aantal medewerkers VSO 86 (inclusief deeltijd)
------------------------	--

Bestuur Biezonderwijs

Voorzitter College van Bestuur:	Gijs de Bont Saal van Swanenbergweg 1, 5026 RM Tilburg T: 013-21 00 121 E: bestuursbureau@biezonderwijs.com W: www.biezonderwijs.com
---------------------------------	---

Preventiemedewerkers	Maartje van den Dobbelsteen Bas van Doorn
-----------------------------	--

Vertrouwenspersonen	Niels de Vroe Karin Haas
----------------------------	-----------------------------

3 Waar wij voor staan

Bij Biezonderwijs bieden we onderwijs en begeleiding aan leerlingen die bij leren en opgroeien extra ondersteuning nodig hebben. Wij bereiden hen zo goed als mogelijk voor op hun toekomst. Daarbij kijken we zorgvuldig naar wat elke leerling nodig heeft.

SAMEN

We werken samen met leerlingen, hun ouders, onze collega's en met de mensen en instanties om ons heen. Ieder vanuit zijn eigen kennis en kunde. Zo maken wij het verschil voor onze leerlingen. We leggen verbindingen en leren van én met elkaar.

ONTWIKKELING

In een fijne leer- en werkomgeving blijven we onszelf ontwikkelen en zetten we ons in voor de ontwikkeling van onze leerlingen. We zien hun mogelijkheden en talenten en vinden samen oplossingen.

VERTROUWEN

Leerlingen, ouders, collega's en de mensen in ons netwerk kunnen op ons vertrouwen. We staan voor een veilige omgeving waar we mogen leren van fouten, waar we oog hebben voor elkaar en waar de sfeer open is.

Met deze drie waarden in het achterhoofd, hebben wij voor onszelf twee opdrachten geformuleerd. Zo willen wij leerlingen met steeds beter onderwijs optimaal voorbereiden op een succesvol vervolg in de maatschappij. Daarnaast willen we met elkaar een fijne leer- en werkplek creëren, zodat we optimaal kunnen presteren in ons uitdagende werk. Werk dat zo belangrijk is en waar we trots op zijn.

Wilt u meer weten over onze waarden en de opdrachten voor de komende jaren, kijk dan op www.biezonderwijs.com voor ons Koersplan2025 'De Kracht van Samen'.

VISIE VAN VSO DE BODDE

Bij de Bodde willen wij onze leerlingen middels onderwijs zodanig ondersteunen dat zij een zo groot mogelijke zelfstandigheid bereiken. We willen de mogelijkheden van elke leerling persoonlijk, op maat en veelzijdig ontwikkelen. Ons doel is om bij iedere leerling een positief gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen. Welbevinden, geborgenheid en vertrouwen vormen de basis van ons onderwijsleerproces. Het vertrekpunt vormt het dagelijks leven van de leerling. De basis van het leren ligt in het opdoen van de ervaring.

Op onze school bereiden wij leerlingen voor op een volwaardige plaats in de maatschappij. We gaan daarbij uit van de mogelijkheden én de begeleidings- en onderwijsbehoeften van de leerling. Ons onderwijsproces bestaat uit het ontwikkelen van cognitieve, sociale en praktische kennis, attitudes en vaardigheden. Dat doen wij binnen een duidelijke, gestructureerde en uitdagende leeromgeving te creëren waarin leerlingen leren zo zelfstandig mogelijk problemen op te lossen. Zo vergroten we het zelfvertrouwen. We zetten waar nodig leer- en hulpmiddelen in om het leerproces te ondersteunen. De leerkracht stelt doelen, registreert, controleert en evalueert de opbrengsten en stimuleert de ontwikkeling van de leerling.

IDENTITEIT

IDENTITEIT

Biezonderwijs is er voor iedereen. Als Biezonderwijs zijn wij er voor leerlingen die extra ondersteuning verdienen bij het leren. Wij zijn er voor iedereen en het maakt dus niet uit waar je geboren bent, waar je in gelooft of waar je van houdt. Daarom hebben wij een neutrale identiteit.

Met inachtneming van alle geloofsovertuigingen hebben we met elkaar de volgende schoolregels opgesteld:

- iedere leerling neemt deel aan dans en muziek
- iedere leerling neemt deel aan gymnastiek
- iedere leerling neemt deel aan het douchen na een gymactiviteit. Er zijn gescheiden kleedkamers voor jongens en meisjes. In de kleedkamers is een groepsdouche en een individuele douchecabine aanwezig
- meisjes mogen, indien dat past bij hun geloofsovertuiging, tijdens de gewone lessen een hoofddoekje dragen
- tijdens de gymles mogen de leerlingen vanuit hun geloofsovertuiging een sporthoofddoekje dragen
- andere hoofddekels zijn onder leestijd niet toegestaan

Waarden

Wij laten iedereen op onze school in zijn waarde en respecteren alle geloofsovertuigingen. Dat betekent dat wij bij het intake gesprek met ouders/verzorgers de specifieke wensen worden geïnventariseerd. Wij kijken vervolgens in welke mate wij hieraan kunnen voldoen. Waar nodig doen we aanvullend navraag.

Wensen waarmee we rekening houden

Binnen onze school respecteren wij, op verzoek van ouders, de volgende zaken:

- de leerling mag geen varkensvlees eten en/of alleen vlees van ritueel geslachte dieren;

- de leerling mag geen traktaties aannemen. Het aanbieden van een alternatief voor traktaties wordt gewaardeerd;
- de leerling mag niet worden geschminkt.

Verlof in verband met Islamitische feestdagen

Islamitische kinderen hebben buiten de reguliere vakantiedagen recht op twee dagen verlof:

- Suikerfeest, aan het eind van de Ramadan;
- Offerfeest, in de laatste maand van het islamitisch jaar.

Ouders moeten vooraf schriftelijk kenbaar maken dat zij voor hun zoon of dochter hiervoor verlof vragen. Dit kan middels een verlofformulier dat op de website van De Bodde te vinden is.

ONDERWIJSPROCES

Het onderwijsleerproces op De Bodde bereidt leerlingen voor op een volwaardige plaats in de maatschappij uitgaande van de mogelijkheden begeleidings- en onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Door het bieden van ondersteuning en uitdaging binnen het onderwijsleerproces vergroten we het zelfvertrouwen van de individuele leerling. Het onderwijsleerproces bestaat uit het ontwikkelen van cognitieve, sociale en praktische kennis, attitudes en vaardigheden. We maken dit mogelijk door een duidelijke, gestructureerde, uitdagende leeromgeving te creëren waarin leerlingen leren zo zelfstandig mogelijk problemen op te lossen. We zetten functionele en uitnodigende leer- en hulpmiddelen in om het leerproces te ondersteunen. De leerkracht stelt doelen, registreert, controleert en evalueert de opbrengsten en stimuleert de ontwikkeling van de individuele leerling.

Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod op De Bodde is een breed leerstofaanbod gebaseerd op de leergebieden en daarbij passende kerndoelen zoals voorgeschreven in de Kwaliteitswet (V)SO en de Wet passend onderwijs. De kerndoelen zijn onderverdeeld in twee categorieën, te weten de overstijgende en specifieke leergebieden, en zowel uitstroomperspectief Dagbesteding als uitstroombestemming Arbeid beschreven. De leergebieden zijn als volgt verdeeld:

Leergebied overstijgend

- Leren leren
- Leren taken uitvoeren
- Leren functioneren in sociale situaties
- Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief

Leergebied specifiek; uitstroomprofiel arbeid

- Nederlands en communicatie
- Rekenen en wiskunde
- Mens, natuur en techniek
- Mens en maatschappij
- Voorbereiding op arbeid
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie
- Bewegingsonderwijs
- Engels

Leergebied specifiek; uitstroomprofiel dagbesteding

- Nederlands en communicatie
- Rekenen en wiskunde
- Mens, natuur en techniek
- Mens en maatschappij
- Voorbereiding op dagbesteding
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie
- Bewegingsonderwijs

In het ontwikkelingsperspectief staat aangegeven wat het verwachte uitstroomniveau van de leerling is en aan welke onderwijsdoelen wordt gewerkt. Het ontwikkelingsperspectief biedt de leraar een handvat om

het onderwijs planmatig en doelgericht vorm te geven en is een geschikt instrument voor afstemming en communicatie tussen school, ouders en leerling.

Met behulp van het leerlingvolgsysteem stellen we vast of de leerling zich volgens de verwachtingen ontwikkelt. Zo kunnen we tijdig aanpassingen verrichten. De school evalueert het ontwikkelingsperspectief jaarlijks met de ouders en stelt het waar nodig bij. Daarbij kijken wij ook altijd of de plaatsing in het (voortgezet) speciaal onderwijs een vervolg moet krijgen, of dat (terug)verwijzing mogelijk, noodzakelijk of gewenst is. Uiteraard in overleg met ouders.

Landelijk kent het VSO drie uitstroomprofielen:

- Vervolgonderwijs
- Arbeid
- Dagbesteding

De Bodde richt zich op het uitstroomprofielen Arbeid en Dagbesteding

Arbeidsprofiel

Het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte profiel is gericht op een brede persoonlijke vorming en deelname aan de samenleving. In dit profiel ligt de nadruk vooral op de mogelijkheden om een loonvormende baan te vinden en te behouden (al dan niet beschermd, onder het niveau van assistent/niveau 1 MBO). Leerlingen lopen ook een verplichte stage. Leerlingen verlaten de school pas als ze niet meer leerplichtig zijn en een plek op de (beschermd) arbeidsmarkt hebben gekregen. Dit profiel wordt vormgegeven in leerroute 4.

Dagbestedingsprofiel

De leerlingen in het dagbestedingsprofiel leren om zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren in vormen van dagbesteding. De Bodde maakt onderscheid in drie vormen van dagbesteding, te weten; arbeidsmatig, activiteitgericht en belevingsgerichte dagbesteding. In het lesprogramma ligt de nadruk op persoonlijkheidsvorming, sociale competenties en de redzaamheid van de leerlingen in de toekomstige woon-, leef-, en werksituatie. Dit profiel wordt vormgegeven in leerroute 1, 1+, 2 en 3.

De kerndoelen zijn per leergebied vertaald naar leerlijnen. Deze geven aan welke stappen we verwachten dat de leerling in het leergebied doorloopt.

Voor de leerlijnen Mondelinge Taal, Schriftelijke Taal en Voorbereiding op Dagbesteding en Arbeid maken we gebruik van de landelijke leerlijnen van het CED (Centrum voor Expertise en Dienstverlening).

Voor het leergebied Rekenen gebruiken we de leerlijn van de Rekenboog.

We bieden op onze school dus een veelzijdig en rijk aanbod waarin wij iedere leerling 'op maat' ontwikkelingskansen aanbieden. Voor de één betekent dat de ontwikkeling van persoonlijke houding en praktische vaardigheden; bij de ander kunnen ook meer schoolse vaardigheden tot de ontwikkelingsdoelen behoren.

Curriculum

Ons curriculum is als volgt opgebouwd:

- Algemeen Vormend Onderwijs;
  - Mondelinge Taal
  - Schriftelijke Taal
  - Rekenen
- Burgerschap;
  - Mens en Maatschappij
  - Mens, Natuur en Techniek Algemeen
  - Mens, Natuur en Techniek Zelfverzorging
  - Lichamelijke ontwikkeling en seksualiteit
- Onderwijsmodules Vrije Tijd;
  - Culturele oriëntatie en creatieve expressie
  - Zintuiglijke en motorische ontwikkeling
- Persoonlijkheidsvorming;
  - Sociaal emotionele ontwikkeling
  - Loopbaan oriëntatie
- Praktijk;

- MNT koken
- MNT huishoudkunde
- MNT groen
- MNT techniek
- VODEA werknemersvaardigheden
- Arbeidsvoorbereiding /Stage

Voor de uitwerking van het curriculum verwijzen wij naar de website: www.debodde.nl

4 Organisatie van het onderwijs

PERSONEEL

Ons team bestaat uit: directeur, 3 adjunct-directeuren, gedragswetenschappers, didactisch intern begeleider, leerkrachtbegeleiders, groepsleerkrachten, vakleerkrachten, onderwijsassistenten, logopediste, schoolmaatschappelijk deskundige, time-outmedewerker, administratieve krachten, (pedagogische) conciërges en medewerkers huishoudelijke dienst. Daarnaast huren we deskundigen in van instellingen buiten de school. Dit gebeurt onder meer op het gebied van cultuureducatie en onderwijsontwikkeling.

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen, werken we veelvuldig samen met therapeuten (fysiotherapie, speltherapie, psychomotorische therapie (PMT), sensorische integratie (SI)-training) en pedagogische medewerkers van Amarant (Zorg in onderwijs). De therapeuten en pedagogische medewerkers zijn niet aan school verbonden en zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de therapie, de begeleiding van de leerling en de communicatie met ouders en groepspersoneel.

Meer informatie over de personele bezetting vindt u op onze website: www.debodde.nl

ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS

Individueel niveau

In ons onderwijs richten wij ons op een optimale en veelzijdige ontwikkeling van elke leerling. Bij plaatsing op school wordt door de gedragswetenschapper een 'beginsituatie' (startdocument) geschetst. Binnen 6 weken wordt vervolgens een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Hierin wordt het uitstroomperspectief van de leerling beschreven en verantwoord. Dit wordt vervolgens met u als ouders/verzorgers besproken, vastgesteld en getekend.

Groepsniveau

Binnen onze school hebben wij groepen gekarakteriseerd rondom de begeleidingsbehoefte van de leerling. Voor elke groep geldt een specifiek 'pedagogisch klimaat'. Groepen kunnen elkaar, op het didactische niveau van leerlingen en op het onderwijsaanbod, enigszins overlappen.

Zo onderscheiden wij ons;

- Uitstroomperspectief 1: voorbereiding op belevingsgerichte dagbesteding
- Uitstroomperspectief 2: voorbereiding op activiteitengerichte dagbesteding
- Uitstroomperspectief 3: voorbereiding op arbeidsmatige dagbesteding
- Uitstroomperspectief 4: voorbereiding op vervolgonderwijs en arbeid

Voor enkele specifieke doelgroepen binnen onze leerlingenpopulatie geldt dat we de groepsgrootte tijdelijk of structureel aanpassen (verkleinen) voor zover de schoolorganisatie dat toelaat.

Dit is het geval bij:

- leerlingen die op grond van een autisme spectrum stoornis extra specifieke aandacht nodig hebben
- leerlingen met gedragsproblemen

Bij plaatsing overleggen we intern binnen de Commissie van Begeleiding welke groep het best bij de behoeften van de leerling past.

Plaatsing in een van de groepen is een besluit van de directie van de school.

Voor de zomervakantie worden de nieuwe groepen ingedeeld. De leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om kennis te maken met de nieuwe groep. In de loop van het schooljaar is het wisselen van groep incidenteel mogelijk.

Het onderwijsaanbod wordt met hulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys georganiseerd in groepslessen en subgroepslessen, waarbij een sublesgroep uit één of meerdere leerlingen kan bestaan.

Iedere leerkracht begeleidt een groep van ongeveer 10-16 leerlingen waarbinnen sublesgroepen worden geformeerd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de individuele onderwijsbehoefte. Hierbij kunnen onderwijsassistenten en vakleerkrachten de leerkracht ondersteunen.

Meer informatie over de groepsorganisatie vindt u in ons Sop op de website: www.debodde.nl

TOELAATBAAR OP DE BODDE

Leerlingen die aangemeld worden op de Bodde moeten, om ingeschreven te kunnen worden, beschikken over een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Deze wordt door het samenwerkingsverband afgegeven. De procedure voor het aanvragen van een TLV verschilt per samenwerkingsverband.

Leerbaarheid

Bij de toelating (en verlenging van de TLV) kijken we naar de groeimogelijkheden van de leerling en naar de mogelijkheden en expertise binnen onze school om de leerling die hulp te geven die hij/zij nodig heeft. Om te bepalen of een schoolplaatsing of voortzetting hiervan reëel is, beoordelen wij, op basis van beschikbare informatie, de leerbaarheid. Daarnaast brengen wij de verzorgings- en begeleidingsbehoefte in beeld.

Leeftijd en leerplicht

Leerlingen zijn vanaf 12 jaar welkom op het VSO van De Bodde en zijn leerplichtig tot en met het schooljaar waarin hij/zij 16 jaar is geworden. Onze zeer moeilijk lerende jongeren en meervoudig beperkte jongeren zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Zij mogen na het schooljaar waarin ze 16 jaar zijn geworden de school verlaten. Leerlingen kunnen tot hun 20e jaar op onze school onderwijs volgen, mits er een TLV is voor die periode.

Functioneren in een groep

Voor het VSO van de De Bodde, geldt dat de leerling in principe moet kunnen functioneren in een groep van gemiddeld 10-14 leerlingen.

Meervoudige beperkingen

De Bodde biedt faciliteiten voor meervoudig beperkte leerlingen. Het gaat dan om leerlingen met een ernstige verstandelijke beperking en bijkomende (gedrag en/of medisch) problematiek. Voor deze leerlingen kan ook een hogere en andere bekostiging aangevraagd worden.

Deeltijdonderwijs

Een leerling hoeft niet aan alle activiteiten deel te kunnen nemen om toch tot onze school toegelaten te kunnen worden. Er kunnen op onderdelen ontheffingen worden gegeven. In opvolging van de Variawet is in bepaalde gevallen wel toestemming nodig van de inspectie.

DIDACTISCH HANDELEN

In al ons handelen zijn de ervaringen van leerlingen het vertrekpunt. Het dagelijks leven van onze leerlingen is daarom het vertrekpunt bij de inrichting van het onderwijs in de groep. Ze zijn gebaat bij betekenisvolle ervaringen, die op een natuurlijke wijze met elkaar verband houden. We besteden aandacht aan leervakken zoals taal, lezen en rekenen. Daarnaast staat het ontwikkelen van de communicatie (taalontwikkeling), de zelfredzaamheid, de sociale vaardigheden en leren-leren (werkhouding) centraal.

DIRECT INSTRUCTIE MODEL

Leerlingen verschillen van elkaar in de manier en snelheid van leren en in de manier waarop ze informatie verwerken. Sommige leerlingen begrijpen de instructie snel en willen vlot aan de slag, andere leerlingen hebben meer uitleg nodig. Daar wordt in het Directe Instructiemodel rekening mee gehouden. Er zit veel structuur in de lessen, want elke les is opgebouwd uit een aantal fasen: terugblik, oriëntatie, instructie, begeleid inoefenen, controle, verwerking en afronding.

De leerkracht controleert in grote mate het leerproces. Dit model is vooral effectief bij leerlingen die een actieve instructie nodig hebben.

BURGERSCHAP

We bereiden de leerlingen voor op goed burgerschap en een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij, waar het gaat om wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Onze aanpak is erop gericht om leerlingen zoveel mogelijk door aanmoediging, succeservaringen op te laten doen en vertrouwen te geven zaken zelf te doen.

21 -EEUWSE VAARDIGHEDEN

Het aanbieden van de leerstof gebeurt vanuit het perspectief van de 21 eeuwse vaardigheden. Daarbij kunt u denken aan kritisch én creatief denken; mediawijsheid; ICT-basisvaardigheden en samenwerken. Deze vaardigheden moeten leerlingen voorbereiden op een onvoorspelbare toekomst, die naar verwachting steeds sneller verandert en die steeds sneller aanpassingen van mensen verwacht. Leerlingen worden bijvoorbeeld uitgedaagd om kritisch te denken, de juiste vraag te stellen, samen te werken en de computer te gebruiken om informatie op te zoeken. Bij een praktische opdracht werken we niet alleen met voordoen en nadoen, maar ook met het voorleggen van een probleem, waarbij leerlingen worden uitgedaagd om probleemoplossend te denken of een probleemoplossende houding aan te nemen.

Omgaan met media

Ook op onze school maken wij gebruik van computers. Van leerlingen verwachten wij dat zij de mogelijkheden van de computer op een goede manier gebruiken. Bij ontoelaatbaar gedrag kan het computergebruik worden ingeperkt of worden verboden. De ouders worden daarover geïnformeerd. Twee van onze personeelsleden zijn opgeleid tot Nationale Media Coach.

Onderwijsmaterialen

In de school gebruiken we veel zelf ontwikkeld lesmateriaal en we verfijnen ook bestaande methodes als dat voor de leerling beter is. Methodes als Rekenboog, Start Werk en Blijf veilig (SWB), Brug naar Werk, Veilig Stap voor Stap, Deviant ondersteunen hierbij. Ook maken we gebruik van digitaal lesmateriaal, zoals nieuwsbegrip, startkrant, faqta, mediamasters, rekentuin.

Onderwijstijd

Wij willen dat onderwijstijd effectief wordt ingezet en wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling. Het onderwijsteam zorgt ervoor dat de geplande tijd ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. We houden daarbij rekening met de wettelijke bepalingen:

- leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs ontvangen per jaar ten minste 1000 uren onderwijs;
- per dag mag ten hoogste 5,5 uren onderwijs worden ontvangen;
- zieke leerlingen kunnen thuis of in een ziekenhuis op adequate wijze onderwijs genieten. In bijzondere situaties zijn afwijkingen van bovenstaande uitgangspunten en doelen mogelijk.

PRAKTIJKVORMING EN STAGE

De leerlingen worden middels de praktijklessen, lessen loopbaanoriëntatie en stages voorbereid op verwachtingen van een toekomstige werkgever, of dagbestedingsplaats.

Praktijkvorming

Tijdens de praktijkvakken productiewerk, tuin, techniek, koken, en huishoudkunde leren ze de noodzakelijke kennis en vaardigheden om werkzaamheden uit te voeren.

De praktijklessen starten voor de meeste leerlingen direct als de leerling op het VSO geplaatst wordt. De leeftijd waarop interne stage, begeleide, c.q. zelfstandige externe stage en arbeidsoriëntatie wordt ingezet is mede afhankelijk van de mogelijkheden van de leerling zelf, het verwachte moment van schoolverlaten en de ruimte op de arbeidsmarkt.

Loopbaanoriëntatie

In de lessen loopbaanoriëntatie verkent de leerling de verschillende werkvelden, in relatie tot de eigen mogelijkheden en leert hierbij keuzes maken die bij hem passend zijn. In schooljaar 2019-2020 is de methode Brug naar Werk deels als methode geïmplementeerd en zal dit schooljaar voortgezet worden.

Vanuit de subsidie 'Impulsgelden Baankansen voor PRO-VSO jongeren' wordt het mede mogelijk gemaakt om meerdere bedrijfsbezoeken per jaar met de leerlingen uit te voeren.

Begeleide interne stage (BIS)

Ter voorbereiding op de externe stage krijgt de leerling de gelegenheid om middels een interne stage ervaringen op te doen. De leerlingen leren hierbij, doordat de begeleiding meer op afstand, maar nog wel in de vertrouwde eigen schoolomgeving gaat plaatsvinden, gedurende een langere tijd een takenpakket uit te voeren, waarbij het accent ligt op leren van een juiste werkhouding en werkaanpak. De coördinatie van de interne stages ligt in handen van een coördinator interne stages.

Begeleide externe stage (BES)

Voor een aantal leerlingen is er de mogelijkheid om met eigen personeel van De Bodde buiten de school werkervaringen op te doen. De interne stages zijn nog in de vertrouwde omgeving van de school. De BES stages zijn op een locatie buiten school. Bij deze stages gaan drie tot vier leerlingen onder begeleiding van eigen personeel een (deel van de) dag een aantal weken op locatie werken. Zo zijn we o.a. actief bij Kopak (in-en ompakwerk), Kievitshorst (bejaardenzorg) en Albert Heijn en Prospects at Work (hout, techniek), Atilla atletiekvereniging (schoonmaak).

Zelfstandige externe stage (ZES)

Externe stages zijn verplicht binnen het uitstroomperspectief Arbeid.

Als school kiezen we er voor om ook de leerlingen met het uitstroomperspectief arbeidsmatige en activiteitgerichte dagbesteding externe stage te laten lopen om zodoende de overgang tussen school en vervolgplaats zo soepel mogelijk te laten verlopen.

We gaan uit van de wensen, interesses, mogelijkheden en beperkingen van de leerling. Waar nodig kunnen we, als toets en hulpmiddel, gebruik maken van Werkbelangstellingstesten en de INVRA-Arbeid (INventarisatie Van Redzaamheid Aspecten).

Stagetijden

Leerlingen met het arbeidsgerichte profiel moeten stage lopen. Daarbij gelden de volgende bepalingen, waarbij onderwijstijd ook als werktijd gerekend moet worden.

Bepalingen

Voor 14-15 jarigen	<ul style="list-style-type: none"> – Max 7 uur per dag met een maximum van 35 uur per week – De rusttijd moet minimaal 14 uur zijn
Voor 16-17 jarigen	<ul style="list-style-type: none"> – Max 9 uur per dag met een maximum van 45 uur per week, met dien verstande dat er in vier weken niet meer dan 160 uur gewerkt mag worden – De rusttijd moet minimaal 12 uur zijn
Vanaf 18 jaar	<ul style="list-style-type: none"> – Max 12 uur per dag met een maximum van 60 uur per week, met dien verstande dat er in 13 weken niet meer dan 624 uur gewerkt mag worden

Tegen de tijd dat de leerling stage gaat lopen, wordt er contact met de ouders/verzorgers opgenomen om concrete individuele afspraken te maken.

In alle gevallen wordt van verwacht dat de leerling verzekerd is tegen Wettelijke Aansprakelijkheid.

TOETSING EN AFSLUITING

Om de ontwikkeling van de leerlingen goed te kunnen volgen, brengen wij de leerresultaten in beeld.

De leerkrachten verzamelen deze resultaten via observaties, controle van gemaakte opdrachten, toetsen en door registratie van behaalde leerdoelen uit de leerlijnen.

Wij organiseren ons onderwijsaanbod met hulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys. Met dit systeem kunnen wij leerresultaten digitaal zichtbaar maken en afzetten tegen het te behalen streefniveau.

Zo zien wij of de leerling zich volgens de verwachtingen ontwikkelt. We passen deze werkwijze toe op de leergebieden die bepalend zijn voor het uitstroomperspectief. Het gaat dan om:

- sociale-emotionele ontwikkeling; uit te lezen in ZIEN!
- werknemersvaardigheden; uit het leergebied Voorbereiding op Dagbesteding en Arbeid
- Nederlands en communicatie; mondelinge taal en schriftelijke taal
- rekenen

Voor leerroute 2 worden enkele leerlijnen met betrekking tot zelfredzaamheid toegevoegd.

Jaarlijks nemen de leerkrachten, indien passend bij het niveau van de leerling af:

- de CITO-AVI leestoets
- de dagbestedingstoetsen van CITO
- de arbeid/pro toetsen van CITO.

5 Hoe wij het doen

Onderwijs op maat

Het Ontwikkeling Perspectief Plan (OPP) van de leerling wordt in een op overeenstemming gericht overleg met ouders vastgesteld. Het OPP beschrijft het verwachte uitstroomperspectief. Ook worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling beschreven. Gedurende de schoolperiode wordt jaarlijks geëvalueerd of de leerling nog op het goede traject zit en wat er nodig is, eventueel extra nodig is om het resultaat te behalen. In werkplannen beschrijven onze leraren het onderwijsaanbod voor de groep/een deel van een groep/de individuele leerling. Waar nodig vindt maatwerk plaats door een aangepaste organisatie of de inzet van de onderwijsassistent. Soms worden er ook buiten de groep aangepaste leermomenten georganiseerd. Dit kan in de vorm van zorg in onderwijs of therapieën. Gedurende de schoolloopbaan evalueren we jaarlijks of de leerling nog op het goede traject zit en wat er nog nodig is om het resultaat te behalen.

Streefplanning leerroutes

Wij willen uit elke leerling 'halen wat erin zit'. We werken 'opbrengst gericht' en dat doen we op het gebied van taal en rekenen, maar ook op sociaal-emotioneel gebied, zelfredzaamheid en leren-leren. We stellen reële doelen binnen een afgebakende tijd. De leerlijnen gebruiken wij voor de planning, registratie en verwachtingen ten aanzien van de doelen voor de individuele leerling. Zo werken we voor iedere leerling naar maximale leeropbrengsten.

VSO

Leerjaar	9	10	11	12	13	14	15	16	
Kalenderleeftijd (1 aug)	12	13	14	15	16	17	18	19	
DL	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	
Leerroute 1	P	P	P	P	P	P	P	P	belevingsgerichte dagbesteding
Leerroute 1+	1,2,3	1,2,3	1,2,3	1,2,3	1,2,3	1,2,3	1,2,3	1,2,3	belevingsgerichte dagbesteding
Leerroute 2	4	4	4	4	4	4	4	4	activiteitgerichte dagbesteding
Leerroute 3	6	7	7	8	8	9	9	9	arbeidsmatige dagbesteding
Leerroute 4	9	10	10	11	11	12	12	12	arbeid
Leerroute 5	10	11	12	13	14	15	16		vervolgonderwijs

In het schema is het streefniveau per leerroute en per leerjaar gedefinieerd. Dit streefniveau komt overeen met de niveaus op de leerlijnen die de school gebruikt om het onderwijsaanbod te ordenen.

LEERROUTE EN UITSTROOMPERSPECTIEF

Leerroute 1: VSO Belevingsgerichte Dagbesteding

In het algemeen spreken we dan van een zeer laag ZML niveau met meervoudige complexe zorgbehoefte. De leerlingen in deze leerroute zijn in grote mate afhankelijk van een ander om tot handelen te komen. Ze tonen weinig initiatief en dat wat ze laten zien, is gericht op de eigen behoeftebevrediging. Ze kunnen geen rekening houden met een ander, hebben geen inlevingsvermogen en zien de ander als object. Er is geen sprake van samenspel, beurtnaam en delen.

Deze leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op het aanleren van de algemeen dagelijkse levensverrichtingen.

Het uitstroomperspectief is in principe VSO ZML belevingsgerichte dagbesteding.

Leerroute 2: VSO Activiteitgerichte Dagbesteding

In het algemeen spreekt men van een laag ZML niveau.

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal emotioneel kwetsbaar zijn, impulsgericht handelen en daarin nauwelijks leerbaar zijn. Ze zijn sterk gericht op bevrediging van eigen wensen en behoeften. Ze houden weinig rekening met de ander en kunnen zich niet inleven in die ander. Sommige vaardigheden kunnen getraind worden maar worden niet of nauwelijks eigen gemaakt.

De leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen.

Deze leerlingen zijn sterk gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op de praktische vaardigheden

Er wordt vooral gewerkt vanuit betekenisvolle activiteiten en ervaringsleren. Deze leerlingen

ontwikkelen zichzelf vooral door het 'doen' en vragen derhalve om een uitlokkende pedagogisch-

didactische leeromgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden zich verder te ontwikkelen. De ontwikkeling

van vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid op het gebied van het latere wonen, werken, vrije tijd.

Het uitstroomperspectief is in principe VSO ZML activiteitsgerichte dagbesteding.

Leerroute 3: VSO Arbeidsmatige Dagbesteding

In het algemeen spreekt men van een gemiddeld ZML niveau.

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal emotioneel nog veel kunnen leren en daarin ook leerbaar zijn. Aandachtspunten zijn: ego-ontwikkeling; weerbaarheid; samenwerken; conflictsituaties hanteren; hulpvragen leren stellen; aanleren van waarden en normen; inzicht in eigen handelen (zelfreflectie); het overzien van de gevolgen van eigen daden; impulsgerichtheid.

De leerlingen hebben in potentie in zich dat ze sociaal emotioneel kunnen ontwikkelen maar of het voldoende tot uiting komt, wordt sterk bepaald door de omgeving en/ of een bijkomende problematiek.

De leerlingen vragen om een overzichtelijke omgeving waarbinnen ze voldoende uitgedaagd worden (pedagogisch en didactisch). Er is veel ruimte voor herhaling.

Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische- en sociale vaardigheden. De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het dragen van latere eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken en vrije tijd.

Het uitstroomperspectief is in principe VSO ZML arbeidsmatige dagbesteding.

Leerroute 4: VSO Arbeid

In het algemeen spreken we hier van een gemiddeld tot hoog ZML niveau. De leerlingen in deze leerroute zijn relatief sociaal sterke personen, ze zijn gericht op anderen. Er is sprake van wederkerigheid en inlevingsvermogen. Ze kunnen om hulp vragen, anticiperen op problemen en kunnen flexibel omgaan met wisselende groepssamenstellingen. Ze zijn op een adequate manier sociaal weerbaar. Binnen hun mogelijkheden zijn ze in staat tot zelfreflectie.

De leerlingen vragen om een stimulerende omgeving waarbinnen ze voldoende uitgedaagd worden (pedagogisch en didactisch). Ze hebben daarnaast behoefte aan een veilige en voorspelbare omgeving. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische- en sociale vaardigheden. De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het later dragen van eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap.

Het uitstroomperspectief, dat gebaseerd is op de cognitieve mogelijkheden en onderwijsbehoeften van de leerling, is veelal VSO ZML arbeid.

SCHOOLOPBRENGSTEN

ONDERWIJSRESULTATEN

We leggen vast welke resultaten we willen behalen met onze leerlingen, dit noemen we ambities. Voor iedere leerling worden jaarlijks doelen gesteld op het streefniveau waar zij in zitten. De resultaten brengen we in kaart aan de hand van observaties, leerlijnen en waar helpend met citotoetsen. Op basis van de resultaten, formuleren we doelstellingen op maat voor onze leerlingen.

OPBRENSTEN

Jaarlijks brengen we onze opbrengsten van de perspectiefbepalende leerlijnen in beeld, we bekijken per leerroute of we de ambities behaald zijn. Onze ambitie op schoolniveau is dat 75% van de leerlingen minimaal 75% van de doelen uit het streefniveau behaalt. Aan de hand van een analyse worden interventies ingezet.

De Bodde is in ontwikkeling. Dit schooljaar gaan we bekijken of we ambities scherper kunnen stellen, zodat de opbrengsten van ons onderwijs vergroot kunnen worden.

SCHRIFTELIJKE TAAL

Het gemiddelde van alle leerroutes samen is 81,1%. Dit betekent dat we tevreden zijn.

MONDELINGE TAAL

Het gemiddelde van alle leerroutes samen is 65,5%. Dit betekent dat we matig tevreden zijn, Daarnaast hebben we expliciet aandacht besteed aan taal instructieniveau door middel van betere instructies middels Direct instructie model (DIM) in de groepen. In schooljaar 24-25 continueren we dit middels de inzet van Teach like a Champion dat een methode is om het directe instructie model beter vorm te geven in alle groepen.

REKENEN

Het gemiddelde van alle leerroutes samen is 68,7%. Dit betekent dat we tevreden zijn.

VOORBEREIDING OP DAGBESTEDING (VODEA)

Voorbereiding op dagbesteding is een zeer belangrijk onderdeel van het onderwijs binnen het VSO op De Bodde. Het gemiddelde van alle leerroutes samen is 64,5%. Dit betekent dat we matig tevreden zijn over de opbrengst van dit schooljaar op dit onderdeel.

UITSTROOM

Afgelopen schooljaar (2023-2024) zijn ....leerlingen uitgestroomd. Er zijn ... leerlingen tussentijds uitgestroomd (voor het einde van het schooljaar). Indien leerlingen uitstromen, zoeken wij mee naar de best passende vervoloplek en helpen bij de overstap naar een andere setting. Wij zorgen voor een goede overdracht en indien nodig en mogelijk voor een geleidelijke instroming. Het merendeel

van de leerlingen gaat naar een dagbestedingsplek. Ook hierbij zorgen wij voor een goede overdracht.

SCHOOLVERLATERSTRAJECT Voordat de leerling uitstroomt volgt er een eindgesprek met ouders en school, waarbij terug gekeken wordt op de schoolloopbaan van de leerling en de sterke en minder sterke kanten van het schooltraject besproken worden. Op deze manier blijven we werken aan het verbeteren van ons onderwijs. Vanuit onze school worden de leerlingen twee jaar gevolgd om na te gaan of de vervolgplek nog steeds een passende plek is.

INFORMATIE OVER EINDUITSTROOM

In onderstaande tabel is te zien waar de leerlingen in de afgelopen 3 jaar naar zijn uitgestroomd.

UITSTROOMGEGEVENS LEERLINGEN VSO

	2021-2022	2022-2023	2023-2024		
Belevingsgerichte dagbesteding	1	2			
Activiteitgerichte dagbesteding	8	6			
Arbeidsmatiggerichte dagbesteding	24	15			
Arbeid	-	4			
Vervolgonderwijs	-	1			
Anders/verhuisd	3				
Totaal	36	28			

INFORMATIE OVER VERVOLGSUCCES

Van alle leerlingen die onze school verlaten houden wij gedurende twee jaar bij of zij nog op de bestemming zitten waarvoor is gekozen bij het verlaten van de school. Dit heet bestendiging. Als er sprake is van een wijziging, onderzoeken we de oorzaak daarvan. We stellen een hoge ambitie voor de bestendiging. Van leerlingen die in 2020-2021 uitstroomden geldt voor onze school dat vrijwel iedere leerling naar een passende plek is uitgestroomd.

Totaal uitgestroomde leerlingen in 2021-2022 VSO	
Aantal leerlingen dat zich op 1 oktober 2023 nog op hetzelfde uitstroombestemmingsniveau bevindt	
Aantal leerlingen dat zich op 1 oktober 2023 niet meer op hetzelfde uitstroombestemmingsniveau bevindt	
Aantal leerlingen waarvan onbekend is of ze zich op 1 oktober 2023 nog op hetzelfde uitstroombestemmingsniveau bevindt	

RESULTATEN

Ouders en andere betrokkenen worden gevraagd of de resultaten die met een leerling zijn behaald, overeenkomen met de vooraf geformuleerde verwachtingen en het geformuleerde perspectief. Deze tevredenheidspeiling is bedoeld als een signaal. Met ons plannings- en registratiesysteem en het leerlingvolgsysteem koppelen we een zo concreet mogelijke inhoudelijke analyse aan deze peiling. Op onze school is de opbrengst van het onderwijs merkbaar en meetbaar. Beoogde leerdoelen zijn zichtbaar en evalueerbaar in het werkplan, het leerlijnpromiel, de ouderrapportage ZIEN! en het individuele OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP).

SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE COMPETENTIE

Ons onderwijs richt zich zowel op; cognitieve vakken als op die competenties die leerlingen kansen geven om mee te doen in de maatschappij. Leerlingen krijgen daarvoor voldoende tijd en aanbod om zich die vaardigheden eigen te maken. Zo worden zij een prettig persoon voor de omgeving zonder zichzelf te kort te doen. Belangrijk is dat de leerling zich gewaardeerd weet en een gevoel van autonomie ervaart. Middels de lessen van Leefstijl, burgerschap leren de leerlingen steeds meer grip te krijgen op het eigen leven.

ouders en verslaglegging

Ouders kunnen gedurende het jaar de werkplannen van hun kind inzien en bespreken. Wij controleren jaarlijks of de doelen bereikt zijn. Als het nodig is, stellen we de doelen bij voor de volgende periode. De ouders worden twee keer per jaar uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht over de vorderingen van hun zoon/dochter. Als de leerling 14 jaar is, kan hij/zij bij het laatste deel van de bespreking aanwezig zijn.

Andere documenten die ouders jaarlijks ontvangen waarin de ontwikkeling van de leerling gevolgd kan worden zijn het OPP, de OPP evaluatie, de ouderrapportage van ZIEN! en het leerlijnprofiel. Voor leerlingen van 15 jaar en ouder wordt de notitie met betrekking tot de transitiefase toegevoegd aan het OPP.

Bij het verlaten van de school wordt van de leerling een transitiedocument opgesteld. Hierin staat beschreven wat de effecten van het onderwijs zijn en welke aanbevelingen er zijn voor de toekomst. Dit rapport wordt aan de ouders toegestuurd.

6 Ondersteuning voor leerlingen

Binnen onze school vinden wij het belangrijk om de leerlingen goed te kennen. We willen weten wat hun onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is, zodat we ons onderwijs daarop kunnen aanpassen. Zo zorgen we er voor dat elke leerling zich goed kan ontwikkelen. De ruimte en mogelijkheden die wij bieden om leerlingen te ondersteunen, staat beschreven in het Schoolondersteuningsplan (SOP). Dit SOP vindt u op onze website.

Ondersteuning en begeleiding

De Bodde hanteert een HOGW cyclus waardoor het Handelings- en Opbrengstgericht Werken is gewaarborgd. In de cyclus zijn opgenomen:

- Periodieke groepsbespreking met kwaliteitscoördinator, adjunct-directeur en (vak)leerkrachten
- leerling besprekingen met (vak)leerkrachten, kwaliteitscoördinator en gedragswetenschapper
- leerling besprekingen met ouders in de vorm van trajectbesprekingen
- ouderavonden 3 keer per schooljaar

Met deze manier van werken heeft de school zicht op de ontwikkeling van de leerling en neemt snel waar wanneer er voor de leerling een bijstelling moet plaatsvinden, zodat het verwachte uitstroomperspectief behaald kan worden.

Commissie van Begeleiding

De Commissie van Begeleiding ondersteunt de leerkracht in de begeleiding van leerlingen. De commissie bestaat uit een adjunct-directeur, kwaliteitscoördinator, de gedragswetenschapper (orthopedagoog/psycholoog) en de schoolmaatschappelijk deskundige. Zij komen tweewekelijks bij elkaar. In de tweede lijn participeert de schoolarts in het CvB.

Vanuit de GGD is de schoolarts structureel betrokken bij de zorg voor leerlingen op onze school. We hebben met de GGD de volgende afspraken gemaakt:

- Alle leerlingen van 13-14 jaar krijgen een Periodiek Geneeskundig Onderzoek. De ouders moeten bij dit onderzoek aanwezig zijn. Bij afwezigheid van ouders vindt geen onderzoek plaats.
- De schoolarts neemt minimaal twee keer per jaar deel aan het zorgteam, waar alle leerlingen worden besproken.
- De schoolarts doet verslag van alle onderzoeken. Bijzonderheden worden vastgelegd in het dossier van de leerling.
- Op initiatief van de schoolarts c.q. de leden van het zorgteam/leraren en in overleg met de ouders kunnen leerlingen tussentijds extra worden onderzocht.

Als er aanleiding voor is, meldt de commissie leerlingen aan voor het Zorg- en AdviesTeam (ZAT). Wij spreken dan over een netwerkoeverleg, waarbij de hulp van externen nodig is om de juiste zorg en ondersteuning, zodat de leerling optimaal van het onderwijs kan genieten.

Onderzoeken

Ongeveer één keer in de vier jaar vindt een psychologisch onderzoek plaats. De verslaglegging van de onderzoeken wordt met de ouders besproken.

Ouders kunnen te allen tijde op school terecht en hebben recht op inzage van het dossier van hun zoon of dochter.

Therapie onder schooltijd

Volgens de wet is therapeutische behandeling onder schooltijd niet mogelijk. Wanneer een therapie voorwaardelijk is voor goed onderwijs, kunnen ouders een aanvraag indienen bij de directie. De directie vraagt dan altijd inhoudelijk advies aan de Commissie van Begeleiding.

Doel, afgebakende duur, afstemming met het schoolgebeuren en een evaluatiemoment worden besproken en vastgelegd. In sommige situaties is er ook overleg met de leerplichtambtenaar als er twijfels zijn over de vraag of er sprake is van behandeling.

Variawet

Voor leerlingen die door psychische of lichamelijke beperkingen (tijdelijk) niet naar school kunnen komen, is maatwerk in onderwijstijd mogelijk. De school kan de leerling met instemming van de inspectie een aangepast onderwijsprogramma aanbieden dat afwijkt van de vastgestelde onderwijstijd. Zo kan de leerling toch voor een deel onderwijs volgen op school.

Zorg in onderwijs (ZIO)

Soms is de begeleiding die we leerlingen met een complexe problematiek kunnen bieden, te beperkt.

Om de leerling toch te kunnen laten profiteren van het onderwijs is extra ondersteuning in de klas noodzakelijk. Samen met ouders, de gemeente en zorginstellingen wordt in kaart gebracht wat nodig is en kan er een indicatie afgegeven worden voor ZIO. Vanuit een zorgaanbieder komen pedagogisch medewerkers dan een aantal uren de leerling extra ondersteunen. Vanaf dit schooljaar is er sprake van een collectieve financiering vanuit de Jeugdwet. Hierdoor vervalt de aanvraag procedure door ouders/verzorgers bij de gemeenten.

Extra ondersteuning

Voor leerlingen die behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden. Daarbij ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering meer bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of de zorgaanbieder ondersteunen ouders bij de aanvraag. De inzet van zorgmiddelen in school is onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen.

Onderwijszorgarrangementen (OZA)

Het is ook mogelijk om gebruik te maken van een onderwijszorgarrangement. Hierbij werkt het onderwijs samen met een zorgpartner die de ondersteuning uitvoert. Het arrangement wordt bekostigd vanuit andere gelden dan onderwijs, op een individuele indicatie en voor de leerling afgegeven door de gemeente. Binnen het arrangement is er sprake van een gezamenlijk plan, gezamenlijk gestelde doelen en een op elkaar afgestemde aanpak. Er is afstemming tussen ouders, onderwijs en zorg. Er wordt gewerkt vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid maar ieder vanuit de eigen opdracht / expertise.

We gaan binnen het arrangement uit van de behoeften van de leerling en de hulpvraag van leerling en ouders. We richten ons hierbij gezamenlijk op het ontwikkel- en onderwijsperspectief. Met de zorgpartners zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten gericht op duurzame samenwerking.

Schoolmaatschappelijk deskundige

Voor al uw vragen op het gebied van wonen, arbeid, vrije tijd, regelzaken zoals dubbele kinderbijslag, bewind voering en beschikkingen/indicaties kunt u op school terecht bij onze maatschappelijk deskundige.

Buiten- en naschoolse begeleiding: BSB

De BSB (Buitenschoolse Begeleiding van Amarant) is inmiddels tijdelijk vanwege ruimtegebrek helaas niet meer in het schoolgebouw gehuisvest, maar in het logeershuis van Amarant. Daar is een 'huiskamerachtige sfeer' gecreëerd waar kinderen onder gespecialiseerde groepsleiding na schooltijd, en in de vakanties op een aangename manier verdere ontwikkelingskansen krijgen. We werken in dit kader ook samen met Kobalt, waar leerlingen op woensdagmiddag een passend aanbod kunnen krijgen.

Aanmelding voor de BSB verloopt via het Clientservice Bureau van Amarant: 013-4652150

7 Ouders en school

Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij school en weten dat ouders dat zelf ook graag willen. Wij willen samen met u continu op zoek naar een manier om elkaar goed te begrijpen en met elkaar samen te werken in het belang van uw zoon of dochter.

Ouderbetrokkenheid op onze school kan op verschillende manieren. Zo is er een medezeggenschapsraad die kritisch meekijkt, meedenkt en adviseert op beleidszaken binnen de school. We hebben een ouderraad die activiteiten organiseert en er zijn met regelmaat informatiebijeenkomsten waarbij soms ook de schoolmaatschappelijk deskundige aanwezig is. Daarnaast wordt u via nieuwsbrieven en onze website op de hoogte gehouden van schoolontwikkelingen.

Directe contacten tussen ouders en leerkracht

Wij hechten veel waarde aan een goed contact tussen ouders en onze medewerkers. De wederzijdse betrokkenheid kan niet groot genoeg zijn en daarom nemen we al uw suggesties en adviezen heel serieus. De persoonlijke contacten verlopen via de bespreking van het OPP, rapportages, school- en huisbezoeken en telefonische contacten. Daarnaast maken wij gebruik van een digitale communicatie-app PARRO. Als ouders geen PARRO gebruiken, is er een contactschrijftje tussen ouders en leerkracht en/of e-mail. Ouders kunnen op elk moment contact opnemen voor een bespreking.

Medezeggenschapsraad (MR)

De formele betrokkenheid van de ouders en het personeel van de school komt tot stand in de Medezeggenschapsraad. Hierin zitten ouders en medewerkers. Het doel van de raad is om het beleid van de school en het bestuur te volgen en instemming of advies te geven aan voorgenomen besluiten. Ouders kunnen zich kandidaat stellen en meedoen aan de verkiezingen (de MR informeert tijdig over de procedure). Op de website staat vermeld wie de leden zijn.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Samen met de medezeggenschapsraden van de andere Biezonderwijs-scholen kiest de MR van de Bodde een 'gemeenschappelijke medezeggenschapsraad' (GMR). Daarmee zijn ook in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Biezonderwijs ouders/verzorgers en personeelsleden van al onze scholen en expertisecentrum De Kracht vertegenwoordigd. De GMR behartigt de belangen op Biezonderwijsniveau en is gesprekspartner van het college van bestuur. De GMR is bereikbaar via: gmr@biezonderwijs.com

Ouderraad

De Bodde kent ook een ouderraad. Deze raad bestaat uit enthousiaste ouders en teamleden, die de school ondersteunen bij niet-lesgebonden activiteiten, zoals een Brusjesdag, Bingo, Herfstwandeling, Nieuwjaarsborrel en einde jaar activiteit. Zij verrichten ook hand- en spandiensten bij de aankleding en versiering van de school tijdens festiviteiten zoals Sinterklaas, Kerst, Carnaval en Pasen. De ouderraad vergadert 6 keer per jaar. Met regelmaat sluit ook één van de directieleden aan bij de ouderraad om hen te informeren over het reilen en zeilen van de school en om de ouderraad om een standpunt of mening te vragen. Verder heeft de ouderraad een signaalfunctie binnen de school over schoolzaken die hen ter oren komen in de wandelgangen en tijdens de omgang met andere ouders.

De ouderraad maakt graag gebruik van hulpouders. Dit zijn ouders die geen lid zijn van de ouderraad maar wel willen helpen bij activiteiten. Heeft u interesse, stuur dan een mail. De ouderraad is bereikbaar via: ouderraad@debodde.nl

Vrijwillige ouderbijdrage

Lang niet ieder gezin heeft de financiële ruimte om een vrijwillige ouderbijdrage te kunnen betalen. Daarom vragen wij deze bijdrage niet meer aan ouders/verzorgers. We vinden het namelijk belangrijk dat alle leerlingen gelijke kansen hebben op schoolactiviteiten. De activiteiten die voorheen werden bekostigd uit de vrijwillige ouderbijdrage worden nu vanuit het eigen vermogen van onze organisatie betaald.

Klachtenregeling

Natuurlijk doen wij altijd onze uiterste best om onze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden en ouders zo goed mogelijk te informeren en te betrekken. Maar soms lukt dat niet en reageren wij niet zoals u had verwacht. In zo'n geval hopen wij dat u dit kenbaar maakt en met ons in gesprek gaat. Dat kan met de leerkracht zijn, de mentor of met de schooldirectie. Wordt het probleem zo niet opgelost of wilt u op een andere manier uw klacht bespreekbaar maken, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

1. Klachten over machtsmisbruik, zoals seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld of pesten.

- Ouders kunnen een beroep doen op de interne vertrouwenspersonen binnen de school of rechtstreeks contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon (zie volgende pagina).
- Ook kunt u een officiële klacht met betrekking tot machtsmisbruik indienen bij de Klachtencommissie Stichting KOMM (Klachten Over MachtsMisbruik)

Stichting KOMM

Postbus 4155, 5004 JD Tilburg

T: 0877 873 888

E: k.o.m.m@tiscali.nl

Voor rechtstreeks contact

Ambtelijk secretaris Annette de Koning

Postbus 75, 4850 AB Ulvenhout

M: 06 10 58 53 67

Op de website www.komm.nl vindt u informatie over de klachtenbehandeling, bemiddeling, klachtenregeling, kwaliteitsbewaking, informatie voor scholen en ouders.

2. Klachten over kwaliteit, zoals de begeleiding en beoordeling van leerlingen, strafmaatregelen of de schoolorganisatie.

- We gaan ervan uit dat ouders met zo'n klacht in eerste instantie naar de betrokkene(n) gaat, bijvoorbeeld de leerkracht. Het is immers voor alle partijen het prettigst als problemen in goed overleg worden opgelost. Lukt dit niet dan kunnen ouders terecht bij de directie van de school of bij de voorzitter van het College van Bestuur van Biezonderwijs.
- Lukt het ondanks verschillende pogingen niet om tot een oplossing te komen, dan kunnen ouders contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon of rechtstreeks een klacht in te dienen bij de Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs.

Stichting Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs

Vragen over de aanmelding van klachten bij de betreffende commissie lopen via:

Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Primair en Speciaal Onderwijs

Postbus 82324, 2508 EH Den Haag
T: 070 386 16 97 (tussen 9.00 en 16.30 uur)
E: info@gcbo.nl
W: www.gcbo.nl

De externe vertrouwenspersoon is deskunig op het gebied van machtsmisbruik en geeft advies en professionele ondersteuning na een melding van een ingrijpende gebeurtenis (sexueel) grensoverschrijdend gedrag op school. Biezonderwijs heeft een contract met Vertrouwenswerk en de scholen en expertisecentrum de Kracht kunnen een beroep doen op hun vertrouwenspersoon:

Maarten van de Laarschot
T: 06-81538337
E : maartenvandelaarschot@vertrouwenswerk.nl

Annelies de Waal
T: 06-33646887
E : Anneliesdewaal@vertrouwenswerk.nl

Bij klachten ten aanzien van seksuele intimidatie en andere vormen van machtsmisbruik raden wij aab om in eerste instantie contact op te nemen met de interne vertrouwenspersoon van school/

Dit zijn:

Karin Haas	stageleerkracht VSO
Niels de Vroe	gymleerkracht VSO

VERZEKERINGEN

Aansprakelijkheidsverzekering

Al onze scholen hebben een verzekering afgesloten voor schade die wordt veroorzaakt door personeel, stagiaires en hulpouders. Deze verzekering keert alleen schadegeld uit als deze personen ook wettelijk aansprakelijk zijn. De aansprakelijkheid van de school beperkt zich in het algemeen tot die gevallen, waarin de leerkracht zelf schade heeft veroorzaakt of wanneer schade is ontstaan als gevolg van slecht onderhoud van het schoolgebouw of meubilair.

Ouders van leerlingen tot 14 jaar zijn zelf aansprakelijk voor de schade die door hun kinderen wordt veroorzaakt, ook als die schade tijdens schooltijd is ontstaan. Dit betreft onder meer schade aan andere leerlingen en schooleigendommen. Ouders zijn daarbij ook aansprakelijk voor de schade die zij niet hadden kunnen voorkomen, bijvoorbeeld omdat zij niet op school aanwezig waren op het moment dat hun kind een schade veroorzaakte.

Het is daarom belangrijk dat u als ouders/verzorgers zelf een WA-verzekering afsluit tegen de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid.

Ongevallenverzekering

Deze verzekering is voor het personeel en de leerlingen tijdens schooluren en evenementen in schoolverband. Heeft u na een ongeval met uw kind kosten die u niet op een andere verzekering kunt verhalen, dan kunt u bij deze verzekering een claim indienen. De polis van deze verzekering ligt op school ter inzage. Deze verzekering dekt niet de schade die door kinderen aan andere leerlingen, schooleigendommen enz. wordt toegebracht. Het is dus noodzakelijk om als ouders/verzorgers ook zelf nog een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.

Schadeverzekering Inzittenden

De school heeft een schadeverzekering inzittenden afgesloten voor leerlingenvervoer.

De verzekering dekt de schade alleen als een verzekerde op een wettelijk toegestane zitplaats wordt vervoerd. Daarom gelden er op onze scholen strikte regels bij het vervoeren van personeel en leerlingen. Voorin maximaal 2 zitplaatsen dus 2 personen. Achterin 3 zitplaatsen, dus 3 personen. Daarbij is iedereen verplicht om gordels te dragen.

VERLOF

Verlof (buiten de schoolvakantie)

Een aanvraag voor (bijzonder) verlof buiten de schoolvakantie kan schriftelijk en met opgaaf van redenen worden gedaan bij de schooldirectie. Dit kan om redenen zoals: verhuizen, het bijwonen van een begrafenis of huwelijk van bloed- of aanverwant. In sommige gevallen moet de aanvraag gedaan worden bij de leerplichtambtenaar van uw gemeente.

Als het werk van één van de ouders het onmogelijk maakt om in de schoolvakanties verlof op te nemen, kan verlof buiten de schoolvakantie worden verleend. Dit is voor maximaal tien dagen. Dit is niet mogelijk aansluitend op een reguliere schoolvakantie. Voor langere perioden moet u toestemming vragen aan de leerplichtambtenaar van uw gemeente. Tegen een afwijzende beslissing is bezwaar bij het schoolbestuur en beroep bij de rechter mogelijk.

Wij geven géén extra verlof voor familiebezoek in het buitenland, goedkope tickets of reeds aangeschafte tickets, eerder vertrek of latere terugkomst i.v.m. verkeersdrukte, kroonjaren, deelname aan festivals e.d.

Het verlofformulier kunt u vinden op onze website: www.debodde.nl. Graag het ingevulde en uitgeprinte formulier af laten geven door uw zoon/dochter aan de groepsleerkracht.

Verzuim

Is een leerling om onbekende redenen niet aanwezig, dan nemen wij altijd contact op met ouders. Onwettige afwezigheid melden we bij de leerplichtambtenaar. Is er sprake van frequent verzuim, dan overleggen we met de ouders over de te nemen maatregelen. Die maatregelen nemen we vervolgens op in het persoonlijk plan van deze leerling.

Ziekmelding leerling

Ouders dienen hun zoon of dochter zelf ziek te melden op school. De afwezigheid van de leerling wordt dagelijks geregistreerd. Bij ziekte en ziekteherstel moet het vervoer van en naar school apart door de ouders worden af- en aangemeld. Bij langdurige ziekte kan het onderwijsleerproces gecontinueerd worden in de thuissituatie. Dit gebeurt in overleg tussen school en ouders.

WIK SAMEN

8 Sponsoring door bedrijven

Biezonderwijs en de afzonderlijke scholen treden zelf niet op als sponsor en ontvangen ook geen sponsoring van derden. De enige uitzondering hierop kan zijn als er sprake is van een jarenlange bijzondere samenwerking. In dat geval wordt een verzoek altijd voorgelegd aan de voorzitter college van bestuur. In goed overleg worden dan eventuele mogelijkheden besproken.

9 Ons schoolklimaat

Veiligheid is iets van ons allemaal.

VEILIGHEID

Integriteitsbeleid Biezonderwijs

Alle scholen binnen Biezonderwijs en ons expertisecentrum De Kracht kennen een integriteitsbeleid. Hierin staat beschreven dat wij van alle betrokkenen bij de school verwachten dat zij zich gedragen volgens de normen en waarden van onze maatschappij en volgens onze eigen kernwaarden. Daarnaast zijn er ook gewoon wetten en regels waar wij ons allemaal aan moeten houden. Het integriteitsbeleid is te vinden op www.biezonderwijs.com

Veilige school

VSO De Bodde maakt deel uit van het convenant Veilige School, vindbaar op de website van onze school. Dit is een samenwerkingsverband tussen Tilburgse schoolbesturen met als doel een basis van veiligheid en welzijn te creëren, waarbij iedere 'school' in verbinding staat met partners in de wijk. Daarnaast hebben de betrokken partijen afspraken vastgelegd in het handelingsprotocol ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van strafbaar gedrag.'

Sociaal veiligheidsplan

Veel aandacht is de afgelopen jaren uitgegaan naar het realiseren van een 'Veilige School'. Het is een wettelijke verplichting dat de school een sociaalveiligheidsplan (SVP) heeft met daarin opgenomen een pestprotocol. De Bodde hanteert het door de PO-raad ontwikkelde digitaal veiligheidsplan. Onderdeel hiervan is de jaarlijkse monitoring van het veiligheidsgevoel van leerlingen. Binnen onze school beschikken wij over een 'Veiligheidsprotocol'. Ook hebben wij een heldere klachtenregeling ontwikkeld. We streven naar openheid en leggen afspraken vast. Controle op naleving van regels en het geven van feedback horen daarbij. Het personeel is middels het principe van DDG (omgaan met dreigend en destructief gedrag) vaardig in het voorkomen van en omgaan met agressie. Ook hebben alle personeelsleden de scholing "meldcode" gevolgd.

Aanpak pesten

Door maatregelen op schoolniveau en in de klas werken we preventief aan het voorkomen van pesten. We gebruiken momenteel Leefstijl als lesmethode. Daarbij richten we ons zowel op het individuele slachtoffer, de toeschouwer als op de dader. Daarvoor hebben we een anti-pestprotocol. We kiezen als school ervoor geen aparte pest coördinator aan te stellen, maar deze te combineren met de interne vertrouwenspersoon.

Daarnaast kennen wij op school vijf positief geformuleerde omgangsregels.

1. Bij nee of stop hou je op.
2. De spullen heel en schoon, dat is heel gewoon.
3. Samen spelen is fijn, daar mag jij ook bij zijn.
4. Als ik boos ben even stil, zeg ik rustig wat ik wil.
5. Weet je hoe ik heet? Zorg dan dat je het niet vergeet!

Meldcode

Vanaf 1 juli 2013 is de wet “verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” van kracht. In deze wet wordt aan de school de plicht opgelegd om een Meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierdoor weten professionals welke stappen zij moeten nemen bij het signaleren van verwaarlozing of mishandeling.

Het doel van deze Meldcode is sneller en adequater ingrijpen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Meldcode bevat een stappenplan waarin de professional duidelijke handreikingen krijgt wat er wordt verwacht vanaf het moment dat er signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn waargenomen.

Alle medewerkers van De Bodde hebben afgelopen jaar een (bij)scholing gevolgd om de juiste signalen op te vangen en op een correcte manier te handelen.

De school is verplicht om zorg signalen in het zorgteam, of deel daarvan te bespreken en kan daarbij advies vragen aan Veilig Thuis. Ook zal er met ouders/ verzorgers een gesprek gevoerd worden. Ouders worden in principe op de hoogte gebracht als we melden bij Veilig Thuis.

Meer informatie is te vinden op www.meldcode.nl

Het beleidsdocument en de daarbij behorende handleiding zijn op schoolniveau aanwezig.

Contacten met politie en justitie

Ten aanzien van het contacten met politie en justitie gelden de volgende afspraken:

- Als regels ernstig en of bij herhaling worden overtreden en als andere bij de school betrokken leerlingen of leerkrachten daarvan de dupe zijn heeft de school het recht de politie in te schakelen.
- De school doet dat bij de wijkagent en met hem/haar samen wordt bekeken welk traject bewandeld gaat worden.
- Als de school door de politie benaderd wordt met het verzoek om met een leerling te mogen praten, of een leerling te mogen horen, dan werkt de school daaraan mee. Het is aan de politie om in voorkomende gevallen de ouders/wettelijke vertegenwoordigers in te lichten. De school zal de betreffende agent vragen of hij/zij daaraan denkt.
- Indien daartoe aanleiding is heeft de politie het recht leerlingen te fouilleren.

Wegloopprotocol

Binnen de school hanteren we strikte afspraken over het gesloten houden van deuren, ramen en hekwerken. Wanneer onverhoopt een leerling toch ‘wegloopt’, gelden de volgende afspraken: de adjunct-directeur wordt gewaarschuwd, deze organiseert de volgende stappen:

- de leerling wordt gevolgd door een of meerdere medewerkers die met mobiele telefoon contact houden met de school
- bij vermissing worden na ten hoogste 15 minuten de ouders geïnformeerd en wordt in overleg met hen de politie/wijkagent ingeschakeld.
- met de politie wordt overlegd om een amber alert uit te laten gaan.

RI&E

Elke 4 jaar stelt de school een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) op met daarin ook een speciaal leerling onderdeel. Deze RI&E wordt getoetst door een extern deskundige. Op basis van zijn bevindingen wordt een plan van aanpak opgesteld en jaarlijks bijgesteld. De Medezeggenschapsraad stemt in met het plan van aanpak. In juni 2018 is het laatste RI&E met plan van aanpak opgesteld. In 2022 is opnieuw een RI&E afgenomen.

Verkeersveiligheid

Steeds meer leerlingen komen op de fiets naar school of worden door hun ouders in de auto gebracht. Samen met de gemeente werken we er doorlopend aan om de verkeerssituatie rondom de school zo veilig mogelijk te maken. Er blijven natuurlijk wel 'piekmomenten': tussen 8.30 – 9.00 uur en tussen 14.30 – 15.30 uur. Met de taxichauffeurs zijn afspraken gemaakt over het parkeren en het in- en uitstappen. Wij vragen alle ouders om bij het wegbrengen en ophalen van hun kind zich aan de verkeersregels te houden en dáár te parkeren waar de veiligheid van onze leerlingen niet in gevaar komt.

Omdat we onze onderwijstijd zo goed mogelijk willen besteden willen we de schooldag op tijd beginnen en de rust in de school bewaken. Daarom de volgende mededeling:

- Graag alle leerlingen op tijd op school (tussen 8.45 uur en 9.00 uur).
- Ouders die hun kind zelf brengen en halen doen dit tot aan de voordeur van de school (tenzij er tijdelijk/individueel met u een andere afspraak is gemaakt). Wilt u de leerkracht spreken, dan kunt u daarvoor altijd even bellen of een afspraak maken.

Brabants Verkeersveiligheidslabel (BVL)

Kinderen vormen een zeer kwetsbare groep in het verkeer. Jaarlijks zijn in Nederland honderden kinderen betrokken bij verkeersongevallen. Kinderen moeten daarom leren veilig aan het verkeer deel te nemen. Om verkeerseducatie op scholen te stimuleren en een hoge kwaliteit te waarborgen, heeft de Provincie Noord-Brabant een keurmerk in het leven geroepen. Het BVL-label toont aan dat onze school zich inzet voor verkeerseducatie en verkeersveiligheid rond de school.

Kijk voor meer informatie op www.bvlbrabant.nl

Gezonde school

Een school die aan de gezondheid werkt, levert belangrijke voordelen op voor leerlingen. Wij willen dan ook bij de leerlingen bewustzijn creëren voor een gezonde leefstijl. De verantwoordelijkheid hiervoor delen wij graag met u als ouder/verzorger. Door een goede samenwerking wordt het uitvoeren van gezond schoolbeleid makkelijker én effectiever. We worden hierin begeleid door een deskundige van de GGD. Dit betekent:

- Bij het verse fruit in de ochtend wordt water gedronken.
We bieden dagelijks vers schoolfruit aan in alle groepen.
- Ouders geven alleen voor de lunch drinken mee, niet koolzuurhoudend.
- Een broodtrommel gevuld met broodproducten en eventueel een gezond tussendoortje zoals een mueslireep, rauwkost- en/of fruit product.
- In de middag drinken de leerlingen water.
- Ouders worden actief geïnformeerd door de groepsleerkracht over bijv. gezonde voeding, drankjes, traktaties gedurende het schooljaar.

Lichamelijke verzorging en medische handelingen

Een aantal leerlingen op onze school heeft ondersteuning nodig bij de lichamelijke verzorging. U kunt dan denken aan het toiletgebruik, douchen of het toedienen van medicijnen. Ouders of wettelijke vertegenwoordigers hebben altijd de eerste verantwoordelijkheid voor de zorg van hun kinderen. Onder schooltijd willen wij ouders daar graag bij helpen. We spreken dan van gedelegeerd handelen door leerkrachten en overige medewerkers. Het is heel belangrijk om die vorm van hulp goed met elkaar af te spreken. Vooral bij wat meer ingewikkelde handelingen hebben de ouders de plicht om duidelijke instructies en aanwijzingen hiervoor aan de leerkrachten door te geven. Dit geldt zeker bij het geven van medicijnen. Toestemming voor medisch handelen kunnen ouders geven middels een toestemmingsformulier dat we op school hanteren.

De medewerkers van de school hebben geen speciale bevoegdheden op dit gebied. Een aantal medewerkers is bijgeschoold (EHBO, BHV) en de schoolarts adviseert ons. Die kennis zetten we in bij noodsituaties en bij het dagelijks handelen, maar in principe vallen we steeds terug op de kennis van het thuisfront.

Toestemming voor het verrichten van medische handelingen zoals hier bedoeld, zal in algemene zin bij de inschrijving worden gevraagd. De precieze afspraken met betrekking tot een leerling worden in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) vastgelegd. Zo is voor partijen duidelijk wat er is afgesproken en weet iedereen wie waarvoor verantwoordelijk is. Het spreekt vanzelf dat we op school in bijzondere gevallen hulp bieden en doen wat we kunnen wanneer daar aanleiding toe is.

PEDAGOGICH KLIMAAT

Het schoolklimaat is een aangename, uitdagende, motiverende en stimulerende werkomgeving, waarin teamleden en leerlingen op een positieve manier met elkaar omgaan. De Bodde zorgt voor veiligheid, geborgenheid, rust en structuur. Dit realiseren we door een passende begeleiding op basis van de ontwikkelingsfasen van Dosen. Verder zijn er duidelijke gedrags- en schoolregels, een opgeruimde school en een professioneel en collegiaal werkklimaat. Het schoolklimaat bevordert en stimuleert de betrokkenheid van ouders.

Specifieke aanpak

In een aantal groepen vragen leerlingen om een specifieke aanpak. Zo hebben we structuurgroepen die werken met het: TEACCH model (Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children). De uitgangspunten zoals hieronder genoemd, geven ons handvatten om goed met deze leerlingen te kunnen werken:

- Opvoeding en onderwijs gebaseerd op structuur
- Aanpassing in twee richtingen (handvatten voor het kind om zich staande te houden
- in de omgeving én de omgeving aanpassen zodat het kind zich staande kan houden)
- Het kind helpen via de ouders
- Een goede diagnose en onderzoek als uitgangspunt
- Specifieke begeleiding en een degelijke opleiding van professionals als generalisten met betrekking tot autisme
- Accent op vaardigheden en positieve resultaten
- Methodiekontwikkeling (mede) gebaseerd op uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek.

SCM model; Sociaal Competentie Model

Het doel van dit model is de leerling middels een positieve benadering effectief gedrag aan te leren. De leerling doorloopt verschillende fasen in begeleidingsstijl met bijpassende leerdoelen. Op verschillende momenten op de dag wordt het gedrag gescoord. Norm is dat het gedrag van de leerling als competent wordt beoordeeld als er evenwicht bestaat tussen de taken die hij/ zij moet doen en de vaardigheden die de leerling heeft om deze uit te voeren. Dit scoringssysteem maakt naast de gedragsinstructie voor de leerling inzichtelijk wat van hem verwacht wordt en stimuleert hem/haar op een prettige wijze.

10 Schooltijden, vakantie en opvang

De schooltijden zijn als volgt:

Schooltijden

Maandag:	08:45 uur – 15.00 uur
Dinsdag:	08:45 uur – 15.00 uur
Woensdag:	08:45 uur – 13.00 uur
Donderdag:	08:45 uur – 15.00 uur
Vrijdag:	08:45 uur – 15.00 uur

De ochtendpauze is 15 minuten, de middagpauze 30 minuten.

Vakanties

Herfstvakantie:	21 oktober t/m 25 oktober 2024
Kerstvakantie:	23 december 2024 t/m 3 januari 2025
Voorjaarsvakantie:	3 maart t/m 7 maart 2025
Meivakantie:	28 april t/m 2 mei 2025
Zomervakantie:	7 juli t/m 15 augustus 2025

Feestdagen

Tweede paasdag:	Maandag 21 april 2025
Bevrijdingsdag:	Maandag 5 mei
Hemelvaart:	Donderdag 29 mei 2025
Tweede pinksterdag:	Maandag 9 juni 2025

Studiedagen

Studiedag:	10 september 2024
Studiedag:	8 oktober 2024
Offerfeest (Ied-al-Adha)	Vrijdag 6 tot en met zondag 8 juni 2025
Suikerfeest (Ied-al-Fitr)	Zondag 30 maart tot en met dinsdag 1 april 2025

Studiedagen

Ten behoeve van onderwijsverbetering organiseert de school jaarlijks een aantal studiedagen. De hiervoor gereserveerde tijd komt niet ten laste van de verplichte uren onderwijs.

Verlof in verband met islamitische feestdagen (specifiek)

Islamitische kinderen hebben buiten de gangbare vakantiedagen, recht op één dag verlof:

- Suikerfeest, aan het eind van de Ramadan;
- Offerfeest, in de laatste maand van het islamitisch jaar.

Naschoolse opvang/ begeleiding

Buitenschoolse Behandeling: BSB De Bodde/ Amaranat

Contactpersoon: Wilma Houtepen

T: 013 – 469 16 84

11 Aandacht voor kwaliteit

Dit schooljaar leggen we als organisatie meer nadruk op de ondersteuning van de leerkracht zodat we onze ambities met betrekking tot kwaliteitsverbetering waar kunnen maken. We maken daarbij een onderscheid in aansturing vanuit directie en ondersteuning vanuit het expertiseteam binnen de school.

KWALITEITSZORG

Het (V)SO wordt op de beleidsdomeinen van de school zoals onderwijs, personeel, materieel en huisvesting aangestuurd en ondersteund.

De aansturing vindt plaats vanuit de directie:

- **Directeur:** is eindverantwoordelijk op schoolniveau en vertegenwoordigt de school extern
- **Adjunct-Directeur:** is belast met de dagelijkse zorg van de school en verantwoordelijk voor de beheers-, beleids-, en begeleidingszaken op de diverse beleidsterreinen op afdelingsniveau.

De ondersteuning vindt plaats vanuit het expertiseteam:

- **Adjunct-Directeur:** zorgt vanuit integrale afdelingsverantwoordelijkheid op het gebied van leerlingenondersteuning. Tevens draagt de adjunct-directeur zorg voor afstemming en taakverdeling bij individuele leerlingenzorg. Verder is hij/zij procesbewaker namens de school bij multidisciplinair (netwerk)overleg.

–Kwaliteitscoördinator:

De Kwaliteitscoördinator is de interne adviseur binnen het ondersteuningsteam in de school welke actief betrokken is bij de kwaliteit van het onderwijs en is medeverantwoordelijk voor de continue (door)ontwikkeling van het onderwijskwaliteitsysteem. De kwaliteitscoördinator observeert, signaleert, stelt vragen en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan leerkrachten en is hiermee de critical-friend binnen de school.

- **Gedragwetenschapper:** geeft uitvoering aan de leerlingenondersteuning. Enerzijds door een kwalitatieve impuls te geven wanneer de ontwikkeling van een leerling vast dreigt te lopen; anderzijds door in overleg met het ondersteuningsteam en directie te werken aan de kwaliteit van de leerlingenondersteuning in de meest brede zin van het woord.
- **Schoolmaatschappelijk deskundige:** schoolmaatschappelijk deskundige richt zich op de afstemming van school- en thuissituatie en ondersteunen ouders bij hulpvragen over de thuissituatie;

Inspectie

Inspectie

De inspectie heeft in november 2022 op De Bodde een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd. Tijdens het vorige vierjaarlijks onderzoek bij het bestuur van de school, Biezonderwijs, in 2021, constateerden we tekortkomingen in de onderwijskwaliteit op De Bodde. Wij hebben het bestuur en de school toen opdracht gegeven om de kwaliteit op enkele punten te verbeteren. We hebben een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd om vast te stellen of de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

De conclusie van het onderzoek is dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Wat gaat goed?

De Bodde heeft voldaan aan de herstelopdrachten uit 2021. De ontwikkelingsperspectieven (OPP's) bevatten nu duidelijke doelen en handelingsadviezen en de kwaliteit van het didactisch handelen is op orde. De school heeft een efficiënt en effectief stelsel van kwaliteitszorg opgezet en bewaakt daarmee de kwaliteit van het onderwijsproces, de veiligheid en de onderwijsresultaten. De doelen in de teamplannen sluiten aan bij de doelen en ambities in het jaarplan en het (meerjaren)koersplan. De resultaten van het onderwijs worden systematisch in beeld gebracht. De school doet dit op leerling niveau maar ook op groeps- en schoolniveau. Doordat de school binnen elk van de vier leerroutes die ze aanbiedt vijf arrangementen organiseert, lukt het om in alle groepen tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In meerdere groepen werkt de school samen met een zorgaanbieder. Deze Zorg-in-Onderwijs groepen zijn voor leerlingen die baat hebben bij een integraal aanbod van onderwijs en zorg. De school en de zorgaanbieder hebben gezamenlijk afspraken gemaakt met ouders over dit integrale aanbod.

Wat kan beter?

De leerkrachten stellen lesdoelen vast voor groepen en individuele leerlingen. Deze lesdoelen noemen ze ook expliciet. Het rendement van de lessen kan nog verder verbeteren als de leraren aan het einde van de les hun leerlingen gericht feedback geven op het al dan niet behalen van het lesdoel. Hoewel de school opbrengstgericht werkt, is er ook een historie van een zorggerichte benadering. Dit is nog zichtbaar in de interactie tussen leerlingen en leraren en ondersteuners. Een aai over de bol of een knuffel komt regelmatig voor. Verder gelden voor zorgmedewerkers regels wat betreft het fysiek beperken van leerlingen (leerlingen vastpakken als zij zichzelf of anderen in gevaar brengen). Voor onderwijsprofessionals is er geen vergelijkbare regelgeving, maar de school hanteert dezelfde protocollen als de zorgaanbieder. Het verdient aanbeveling dat het team regelmatig het gesprek voert over waar de grens ligt bij de fysieke interactie tussen leraren en leerlingen en bij het bewaken van de lichamelijke integriteit van leerlingen.

Wat moet beter?

Op het moment van het onderzoek bleek dat niet alle leerlingen een volledige lesweek volgen. Dit komt omdat deze leerlingen bijvoorbeeld

overprikkeld zijn na een aantal uren onderwijs of omdat zij intensieve therapie krijgen buiten school. Voor deze leerlingen moet de school aan de inspectie toestemming vragen om af te wijken van de onderwijstijd. In het OPP moet de school aantonen dat er doelgericht gewerkt wordt aan het ingroeien in onderwijstijd.

Voor de complete rapportage kunt u terecht op de website:

[Homepagina van de Toezichtresultaten Onderwijsinspectie website.](#)

PLAN VAN AANPAK

Er is een schoolplan opgesteld, geïnteresseerden kunnen op de website van de school het schoolplan en het jaarplan inzien. Als school werken we continu aan kwaliteitsverbetering. De Bodde beschikt over een kwaliteitszorgsysteem waarmee de school systematisch de kwaliteit bewaakt en maatregelen neemt om de kwaliteit te behouden en te verbeteren.

JAARPLAN

Onze focusdoelen richten zich in 2023-2025 op het schoolbreed kwaliteitszorgstelsel, de kennis van onze professionals om handelingsgericht te kunnen werken en dit zichtbaar te hanteren in ons onderwijsaanbod door middel van het directe instructiemodel.

Dit kwaliteitszorgstelsel dient samenhangend en in dienst van het handelen in de klas te werken. Hierbij werken onderwijzende en onderwijsondersteunende professionals handelings- en opbrengstgericht vanuit de individuele onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen, waarbij dit in de kwaliteitskalender wordt geborgd. Vooraf vastgestelde kwaliteitsaspecten van goed onderwijs zijn voor iedere doelgroep binnen de school opgenomen in het directe instructiemodel. Vanuit deze kwaliteitsaspecten wordt het handelen van de professional in de klas periodiek gemonitord en geëvalueerd. Hierdoor is er voortdurende aandacht gericht op verdere kwaliteitsverbetering.

WET KWALITEIT (V)SO

De belangrijkste wetten die aan passend onderwijs zijn gerelateerd, zijn de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte en de Wet kwaliteit (V)SO. Ook de Wet op de Jeugdzorg en de Wet Langdurig Zorg (WLZ) is van belang voor passend onderwijs.

De Kwaliteitswet moet zorgen voor kwaliteitsverbetering in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Kwaliteitswet is vooral gericht op meer opbrengstgericht werken in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Wet kwaliteit (v)so verplicht (v)so-scholen o.a. om voor elke leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast te stellen.

Op de Bodde is een Stuurgroep Kwaliteitszorg continu bezig om de kwaliteit van het opbrengstgericht werken te verbeteren. Zodat leerlingen een grotere kans krijgen om, na hun schooltijd, maatschappelijk mee te doen.

BURGERSCHAP EN SOCIALE COMPETENTIE

We bereiden de leerlingen voor op goed burgerschap en een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij, waar het gaat om wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Onze aanpak is erop gericht om leerlingen zoveel mogelijk door aanmoedigingen, succeservaringen op te laten doen en vertrouwen te geven zaken zelf te doen.

12 Wetenswaardigheden

PRIVACY

Binnen Biezonderwijs hechten wij veel waarde aan de privacy van medewerkers en leerlingen. Hier gaan wij dan ook zorgvuldig mee om. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken op onze scholen alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is. De meeste gegevens ontvangen wij van ouders (zoals bij de inschrijving op onze school).

Daarnaast registreert personeel van onze school zelf gegevens over leerlingen, zoals cijfers en vorderingen. De leerling-gegevens en de gegevens over de vorderingen van leerlingen worden opgeslagen in een digitaal administratie- en leerlingvolgsysteem. Deze programma's zijn beveiligd en de toegang tot die gegevens is beperkt tot medewerkers van de school.

Meer informatie over ons privacybeleid vindt u op onze website:

<https://www.biezonderwijs.com/privacybeleid/> Hier kunt u ons privacyreglement downloaden evenals de rechten en plichten van ouders en betrokkenen rondom de privacywetgeving.

Met vragen over privacy en het privacybeleid kunt u terecht bij de schooldirectie of contact opnemen met Biezonderwijs via email: bestuursbureau@biezonderwijs.com. Wilt u uw vraag direct aan de Functionaris Gegevensbescherming stellen, dan kunt u mailen naar: fg@privacyopschool.nl.

Fotografie en filmopnames

Voor het gebruik van foto's en video-opnames van leerlingen op bijvoorbeeld de website van de school of in de nieuwsbrief, vraagt de school altijd vooraf toestemming. Als ouder kunt u altijd besluiten om die toestemming niet te geven, of om eerder gegeven instemming in te trekken.

Voor vragen over het gebruik van foto's en video's kunt u terecht bij de leerkracht van uw kind of bij de schooldirectie.

Samenwerkingsverbanden

Alleen in samenwerking met partners kunnen wij onze missie verwezenlijken. Daarom werken we op vaak samen met collega's van andere scholen, met de zorg, de jeugdhulpverlening, gemeenten, werkgevers die stageplekken en banen hebben voor onze leerlingen en met andere partners die nodig zijn om de onderwijsbehoefte van uw kind te realiseren. Onze school is verbonden aan Biezonderwijs en daarmee participeren we in 6 samenwerkingsverbanden :

- Plein 013, samenwerkingsverband PO Tilburg en omgeving
- Portvolio, samenwerkingsverband VO Tilburg en omgeving
- PO Langstraat Heusden Altena, samenwerkingsverband PO Waalwijk en omgeving
- VO De Langstraat, samenwerkingsverband VO Waalwijk en omgeving

Kinderbijslag en kind gebonden budget

Ouders met een thuiswonend gehandicapt kind hebben recht op 2 keer kinderbijslag. Voor leerlingen die bovenop de reguliere voorzieningen behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden.

Daarnaast ligt er meer verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of zorginstelling ondersteunen ouders bij het verwerven ervan. De inzet van zorgmiddelen in school is onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen. Meer informatie is te vinden op www.kinderbijslag2016.com.

U kunt ook contact opnemen met de schoolschoolmaatschappelijk deskundige.

Mondzorg door de schooltandarts

Veel ouders gaan zelf met hun zoon/dochter ieder half jaar naar de tandarts. Ouders voor wie dit niet mogelijk is kunnen gebruikmaken van de Schooltandarts. De voordelen hiervan zijn:

- Leerlingen worden opgehaald van school en na de behandeling teruggebracht
- Ze krijgen poetsinformatie en poetsinstructie
- Ze krijgen uitleg over gezonde voeding en eetmomenten
- Na de behandeling ontvangen ouders een kort verslag
- Wanneer blijkt dat het kind extra begeleiding nodig heeft dan wordt dat met de ouders besproken.

Voor meer informatie of aanmelden kunt u de website bezoeken:

www.samenwerkendetandartsenjunior.nl

OV-Begeleiderskaart

Met deze kaart kan een ouder zijn kind gratis begeleiden in het openbaar vervoer, als het kind ten gevolge van zijn beperking niet zelfstandig kan reizen. Als u een aanvraagformulier invult, zal een onafhankelijke keuringsarts beoordelen of u in aanmerking komt voor een OV-Begeleiderskaart. Voor het aanvragen van een aanvraagformulier OV begeleiderskaart neemt u contact op met Argonaut via telefoonnummer 030-2354661 of kijk op www.ovbegeleiderskaart.nl

Roken

Onze school is rookvrij. Dat betekent dat personeel, ouders en bezoekers niet in de school of op het schoolterrein mogen roken.

Afhankelijk van de gemeentelijke verordening, de leeftijd van uw kind en de afstand van huis tot school kan aangepast vervoer worden toegekend. Het gaat dan om (deeltijd)taxivervoer, openbaar vervoer, vergoeding gebruik eigen auto. De gemeente is verantwoordelijk voor schoolvervoer en besteedt dit uit aan taxibedrijven waarmee de ouders rechtstreeks contact onderhouden en afspraken maken.

Bij onoplosbare problemen tussen ouders en de chauffeur en/of gemeente kunnen ouders contact opnemen met het Servicepunt leerlingenvervoer, zij controleren en bemiddelen in problemen en oplossingen.

Verdere informatie is te verkrijgen via www.tilburg.nl, tel. 0900-7755862 of regiovervoermiddenbrabant@tilburg.nl

Afkortingen en begrippen

ARBO	ArbeidsOmstandigheden
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Bijstand
BHV	Bedrijfs Hulp Verlener
BSB	Buitenschoolse Begeleiding
BVL	Brabants Verkeersveiligheidslabel
CCE	Centrum voor Expertise en Dienstverlening
CMKT	Cultuur met Kwaliteit Tilburg
EMB	Ernstige Meervoudige Beperking
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
KOMM	Onafhankelijke Klachtencommissie machtsmisbruik in het onderwijs
LVS	Leerling Volg Systeem
MEE	Maatschappelijk werk Regio Tilburg en Waalwijk
MG	Meervoudig Gehandicapt
MR	Medezeggenschapsraad
OC en W	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OPP	OntwikkelingsPerspectief Plan
OR	Ouderraad
OV	Openbaar Vervoer
PGO	Periodiek Geneeskundig Onderzoek
PMT	Psycho Motorische Therapie
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SI	Sensorische Integratie
SLO	Stichting Leerplan Ontwikkeling
SO	Speciaal Onderwijs
SVB	Sociale VerzekeringsBank
TEACCH	Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children
TAC	Toelaatbaarheids Advies Commissie
TLV	ToelaatbaarheidsVerklaring
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
WA	Wettelijke Aansprakelijkheid (verzekering)
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSG	William Schrikker Groep
ZA(B)T	Zorg en Advies (en Begeleidings) Team
ZML	Zeer Moeilijk Lerenden

De Bodde

Brinnummer 01FX
Karel Boddenweg 1-2
5044 EL Tilburg
T 013-467 13 63
E info@debodde.nl
W www.debodde.nl

DE KRACHT
VAN SAMEN

© De Bodde 2022

